

Vážení čitatelia,

žijeme náročné časy, všetky zaužívané algoritmy nášho fungovania sa menia, veľakrát a veľmi rýchlo sa treba prispôbovať novým situáciám, ktoré nie je možné vopred presnejšie predpokladať, či sa na ne pripraviť. Hovoriť v súčasnosti o potrebe ďalších zmien v nás môže vyvolávať nevoľu. Predsa však si dovoľím k tejto téme napísať pár riadkov.

O tom, že sme privítali časť programového vyhlásenia vlády, kde sa explicitne pomenovaná ocitla aj téma podpory duševného zdravia, už netreba bližšie hovoriť. Nebolo to pre nás prekvapenie, skôr konečne vypočutá potreba, ktorú sme dlho vnímali a medzi sebou diskutovali, pripravovali sa na jej riešenie. V Slovenskej psychiatrickej spoločnosti sme na Stretnutiach expertov a iných podujatiach najmä v ostatných rokoch intenzívne hľadali riešenia pre slabé miesta v systéme.

Zdalo sa teda, že konečne prišiel správny čas a posunieme sa od diskusií k samotnej formulácii a realizácii reformy. Ukazuje sa však, že je to zložitejšia úloha ako sme čakali. Tí, ktorí boli doteraz do tohto procesu aktívne zapojení, si jej náročnosť vyskúšali a pocity nadšenia často nahradili obavy či frustrácia. Tém je veľa, prekračujú vnútroodborový a rezortný rámec, vzájomne sa prekrývajú, ich manažment je komplikovaný, každá zmena má rôzne dôsledky, je potrebné o nich vedieť a podobne. Ak zmena vyžaduje legislatívnu úpravu, postup to významne časovo predĺži.

Slovenská psychiatrická spoločnosť problematiku vníma a má záujem uchopiť komplexne. Uvedomujeme si, že je nevyhnutné, aby na Slovensku prebehla nielen reforma psychiatrickej starostlivosti, ale oveľa širšia reforma starostlivosti o duševné zdravie.

Od sformulovania Národného programu duševného zdravia na plnenie jeho úloh na Ministerstve zdravotníctva SR dozerala Rada duševného zdravia. Jej zloženie bolo multirezortné, ale ako poradný orgán pre ministra zdravotníctva, mala len malý vplyv na to, aby sa pomenované témy aj skutočne realizovali. Na jej pôde sa začali kreovať plány na vytvorenie Rady vlády pre duševné zdravie s väčšími kompetenciami a významom. Pozitívom je, že táto platforma pre formuláciu novej verzie Národného plánu duševného zdravia skutočne vznikla. Tiež je dobrým signálom, že vďaka multirezortnému zastúpeniu jej členov má potenciál skutočne prepojiť starostlivosť o duševné zdravie naprieč všetkými rezortami. Keďže ide o zdravie, jeho podporu a prinavrátanie, považujeme za správne, že ukotvuje starostlivosť práve v rezorte zdravotníctva a jej predsedom sa stal minister zdravotníctva. Rada vlády pre duševné zdravie, ak skutočne naplní svoje poslanie, je vhodnou platformou pre prípravu reformy starostlivosti o duševné zdravie. Práve preto, že umožní zapojenie mnohých, témy sa budú riešiť z rôznych aspektov. Psychiatri majú záujem byť členmi pracovného tímu.

Aj reformu psychiatrickej starostlivosti, ako súčasť reformy starostlivosti o duševné zdravie, je samozrejme potrebné formulovať v spolupráci s inými rezortami – predovšetkým sociálnym a školstvom, ale tiež medziodborovo – tu je potreba úzkeho prepojenia a vymedzenia kompetencií so všeobecnými lekármi, pediatrami, neurológmi či neuro-psychiatrami. V tejto veci je však dôležité, aby nielen ukotvenie, ale celý proces prebiehal v kompetencii ministerstva zdravotníctva, pretože hlavne pôjde o zmeny v systéme poskytovania zdravotnej starostlivosti. Reforma psychiatrickej starostlivosti sa má však kreovať v úzkej spolupráci s psychiatrami, ktorí poznajú situáciu v systéme a aj jej vývoj. Slovenská psychiatrická spoločnosť je v tejto oblasti dlhodobo aktívna a má záujem v procese participovať naďalej. Hoci by sa mohlo zdať, že sa proreformný trend v psychiatrii zastavil, pretože prechodne bolo na MZ SR zrušené Oddelenie/Odbor duševného zdravia, veríme, že to tak nie je. O tom, že MZ SR hľadá riešenie ako v reforme aktívne napredovať, nás

Pokračovanie úvodného slova na strane 50

Pokračovanie úvodného slova

ubezpečil ten najkompetentnejší, samotný minister zdravotníctva Vladimír Lengvarský. Reforma psychiatrickej starostlivosti má naďalej „zelenú“ a zárukou v tejto veci je Plán obnovy a odolnosti, záväzný pre vládu SR.

SPsS na svojej webovej stránke pravidelne zverejňuje nové informácie a žiada členov o spoluprácu na témach reformy. Lahko dostupnú a otvorenú platformu na diskusiu vytvoríme na pripravovanom online podujatí XIV. Slovenskom psychiatrickom zjazde, XXIV. Kongrese Slovenskej lekárskej spoločnosti a 19. Česko-slovenskom psychiatrickom zjazde, ktoré sa uskutoční 24. – 25. septembra 2021. Na ňom predstavíme aj návrh novej koncepcie nášho odboru. A plánujeme ďalšie podujatia. Za všetky spomeniem webinár o reforme psychiatrickej starostlivosti na Slovensku, na ktorom budeme 25. októbra 2021 diskutovať spolu so svetovými autoritami v našom odbore ako sú prezidenti Svetovej a Európskej psychiatrickej spoločnosti. Ponúkajú nám svoje skúsenosti a rady ako postupovať, čoho sa vyvarovať a aké trendy sledovať, aby reforma, ktorú pripravíme, bola realizovateľná, ale aj nadčasová.

Vážení čitatelia, dovoľte mi rozlúčiť sa so srdečným pozvaním na obidve podujatia a pre tých, ktorí doteraz nie sú členmi Slovenskej psychiatrickej spoločnosti, aj s pozvánkou stať sa našimi členmi a aktívne sa zapojiť do procesu prípravy a realizácie zmien fungovania nášho odboru.

Pokojné letné dni všetkým,

*doc. MUDr. Lubomíra Izáková, PhD.
prezidentka SPsS SLS*